Am folosit faptul că $\lim\limits_{n}\left(1+\frac{1}{2^2}+\ldots+\frac{1}{n^2}\right)=\frac{\pi^2}{6}$; ca urmare, $\sum\limits_{p=1}^{k}(-1)^{p-1}\frac{1}{p^2}=$ $\sum\limits_{p=1}^{k}\frac{1}{p^2}-2\sum\limits_{q=1}^{k}\frac{1}{(2q)^2}=\sum\limits_{p=1}^{k}\frac{1}{p^2}-\frac{1}{2}\sum\limits_{q=1}^{[\frac{k}{2}]}\frac{1}{q^2}\underset{k\to\infty}{\longrightarrow}\frac{\pi^2}{6}-\frac{1}{2}\frac{\pi^2}{6}=\frac{\pi^2}{12}$.

Soluţiile problemelor pentru pregătirea concursurilor propuse în nr. 2/2015

A. Nivel gimnazial

G286. *Definim mulţimile $(A_n)_{n\geq 0}$ astfel: $A_0=\{1,2,\ldots,2015\}$; A_1 se obţine înlocuind fiecare element al lui A_0 cu suma tuturor celorllate elemente ale lui A_0; A_2 se obţine înlocuind fiecare element al lui A_1 su suma tuturor celorlate elemente ale lui A_1 ş.a.m.d. Dacă $n\in\mathbb{N}^*$, arătaţi că nu există elemente în A_n care să fie congruente modulo 2016.*

Vlad Tuchiluş, elev, Iaşi

Soluţie. Să observăm că $|A_n|=2015$, $\forall n\in\mathbb{N}$: dacă $A_n=\{a_1,a_2,\ldots,a_{2015}\}$ şi $S=a_1+a_2+\ldots+a_{2015}$, atunci $A_{n+1}=\{S-a_1,S-a_2,\ldots,S-a_{2015}\}$. Pentru $a_i,a_j\in A_n$, $i\neq j$, corespondentele lor în $A_{n+1}, S-a_i$ şi $S-a_j$, au proprietatea că $|(S-a_i)-(S-a_j)|=|a_i-a_j|$, deci valorile absolute ale diferenţelor perechilor de elemente din A_n sunt mereu aceleaşi. Astfel, o mulţime A_n ar conţine elemente congruente modulo 2016 dacă şi numai dacă A_0 ar conţine astfel de elemente. Cum acest lucru nu se întâmplă, rezultă concluzia problemei.

G287. *Avem un număr nemărginit de jetoane de opt culori. Stabiliţi care este cel mai mic număr de jetoane care trebuie aşezate în rând astfel încât, pentru oricare două culori diferite, să se găsească în rând două jetoane vecine având aceste culori.*

Ioan Viorel Codreanu, Satulung

Soluţie. Pentru o culoare fixată A, un jeton de culoare A trebuie să fie vecin cu jetoane de alte şapte culori. Cum un jeton nu are mai mult de doi vecini, în rând trebuie să existe măcar patru jetoane de culoare A; analog pentru celelalte culori. În total, trebuie să avem măcar $4\cdot 8=32$ jetoane. Un exemplu de aşezare a 32 jetoane este următorul:

$$12345678246857315271483618534762.$$

G288. *Fie a,b,c numere naturale nenule astfel încât $3ab=2c^2$. Arătaţi că numărul $a^3+b^3+c^3$ este compus.*

Lucian Tuţescu, Craiova şi Marian Voinea, Bucureşti

Soluţie. Cum $3ab=2c^2$, rezultă că $a^3+b^3+c^3=a^3+b^3+(-c)^3-3ab(-c)=$ $(a+b-c)(a^2+b^2+c^2-ab+ac+bc)$. Însă a,b,c nu pot fi toate egale (relaţia $3ab=2c^2$ ar conduce la $3=2$) iar $a^2+b^2+c^2-ab+ac+bc=\frac{1}{2}((a-b)^2+(a+c)^2+(b+c)^2)\geq\frac{1}{2}(0^2+(1+1)^2+(1+1)^2)=4$; rămâne să mai arătăm că $a+b-c\geq 2$. Presupunem că $a+b-c=1$; ipoteza $3ab=2c^2$ conduce la $3ab=2(a+b-1)^2$, adică $(a-1)^2+(b-1)^2+a^2+b^2+ab=0$, ceea ce este imposibil. Cu aceasta, soluţia este completă.

G289. *Fie a, b, c, x, y, z numere reale pozitive astfel încât $a+b+c = 3$. Demonstraţi că*

$$36\left(\frac{x^3}{(a+b)^2}+\frac{y^3}{(b+c)^2}+\frac{z^3}{(c+a)^2}\right) \geq (x+y+z)^3.$$

Robert Antohi, elev, Iaşi

Soluţia 1 (**Robert Antohi**, **Titu Zvonaru**). Aplicăm inegalitatea lui Hölder:

$$36\left(\sum \frac{x^3}{(a+b)^2}\right) = \left(\sum (a+b)\right)\cdot\left(\sum (a+b)\right)\cdot\left(\sum \frac{x^3}{(a+b)^2}\right) \geq \left(\sum x\right)^3.$$

Soluţia 2 (**Titu Zvonaru**, **Nicuşor Zlota**). Aplicăm inegalitatea lui Radon:

$$\frac{x^3}{(a+b)^2}+\frac{y^3}{(b+c)^2}+\frac{z^3}{(c+a)^2} \geq \frac{(x+y+z)^3}{(a+b+b+c+c+a)^2} = \frac{(x+y+z)^3}{36}.$$

G290. *Fie x, y, z numere reale cu $x, y, z \geq 1$ şi $n > 1$, astfel încât $x^2+y^2+z^2 = n^2+2$. Arătaţi că $x+y+z \geq n+2$.*

Titu Zvonaru, Comăneşti şi Bogdan Ioniţă, Bucureşti

Soluţia 1. Prin ridicări succesive la pătrat se arată că

$$\sqrt{1+a}+\sqrt{1+b} \geq 1+\sqrt{1+a+b}, \quad \forall a, b \geq 0.$$

Aplicând acest rezultat, avem:

$$\begin{aligned} x+y+z &= \sqrt{1+x^2-1}+\sqrt{1+y^2-1}+\sqrt{1+z^2-1} \geq \\ &\geq 1+\sqrt{1+x^2+y^2-2}+\sqrt{1+z^2-1} \geq \\ &\geq 1+1+\sqrt{1+x^2+y^2+z^2-3} = n+2. \end{aligned}$$

Se atinge egalitatea pentru tripletele $(x, y, z) \in \{(n, 1, 1); (1, n, 1); (1, 1, n)\}$.

Soluţia 2 (**Guriţă Vladimir**, elev, Craiova). Prin absurd, să presupunem că $x+y+z < n+2$. Atunci, avem succesiv: $x+y+z-2 < n \Leftrightarrow (x+y+z-2)^2 < n^2 \Leftrightarrow (x+y+z-2)^2 < x^2+y^2+z^2-2 \Leftrightarrow xy-x-y+1+yz-y-z+1+xz-x-z+1 < 0 \Leftrightarrow (x-1)(y-1)+(y-1)(z-1)+(z-1)(z-1) < 0$, ceea ce este fals. Ca urmare, $x+y+z \geq n+2$ şi se continuă la fel.

G291. *Dacă a, b, c sunt numere reale pozitive, arătaţi că*

$$\frac{a}{2b+c}+\frac{b}{2c+a}+\frac{c}{2a+b}+\frac{ab+bc+ca}{3(a^2+b^2+c^2)} \geq \frac{4}{3}.$$

Mircea Lascu şi Marius Stănean, Zalău

Soluţie. Aplicând inegalitatea lui Bergström, avem:

$$\begin{aligned} \sum \frac{a}{2b+c} &= \sum \frac{a^2}{2ab+ac} \geq \frac{(a+b+c)^2}{3\sum ab} = \\ &= \frac{\sum a^2+2\sum ab}{3\sum ab} = \frac{2}{3}+\frac{\sum a^2}{3\sum ab}. \end{aligned}$$

Atunci $\sum \frac{a}{2b+c} + \frac{ab+bc+ca}{3(a^2+b^2+c^2)} \geq \frac{2}{3} + \frac{1}{3}\left(\frac{\sum a^2}{\sum ab} + \frac{\sum ab}{\sum a^2}\right) \geq \frac{2}{3} + \frac{2}{3} = \frac{4}{3}$. Egalitatea se atinge dacă şi numai dacă $a = b = c$.

G292. *Un triunghi ascuţitunghic ABC are proprietatea că suma distanţelor de la oricare punct din interiorul triunghiul la laturile acestuia este egală cu lungimea înălţimii din A. Demonstraţi că triunghiul este echilateral.*

Petru Asaftei, Iaşi

Soluţie. Demonstram mai întâi următoarea lemă: ,,Dacă $d(P, AB) + d(P, AC) = h_a$, $\forall P \in (BC)$, atunci $\triangle ABC$ este echilateral”.

Într-adevăr, fie M mijlocul lui BC şi N mijlocul lui BM. Luând $P = M$, obţinem că $\frac{h_b}{2} + \frac{h_c}{2} = h_a$; luând apoi $P = N$, obţinem că $\frac{3h_b}{4} + \frac{h_c}{4} = h_a$. De aici, $3h_b + h_c = 2h_b + 2h_c$, deci $h_b = h_c$. Înlocuind, deducem că $h_a = h_b = h_c$, adică $\triangle ABC$ este echilateral.

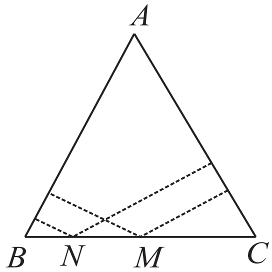

Revenim la soluţia problemei. Considerând punctul P pe linia mijlocie $B'C'$ paralelă cu BC, condiţia $d(P, AB) + d(P, AC) + d(P, BC) = h_a$ revine la $d(P, AB) + d(P, AC) = \frac{h_a}{2}$, $\forall P \in (B'C')$. Cum $\frac{h_a}{2}$ este lungimea înălţimii din A în $\triangle AB'C'$, lema precedentă arată că $\triangle AB'C'$ este echilateral, deci şi $\triangle ABC$ este tot echilateral.

G293. *Cercurile $\mathcal{C}_1(O_1, r_1)$ şi $\mathcal{C}_2(O_2, r_2)$ trec prin punctul M. Două drepte a şi b trec prin M şi taie a doua oară cercurile în A_1 şi A_2, respectiv în B_1 şi B_2. Dacă $MA_1 = A_1A_2$ şi $MB_1 = B_1B_2$, arătaţi că cercurile sunt tangente în M şi $r_2 = 2r_1$.*

Romanţa Ghiţă şi Ioan Ghiţă, Blaj

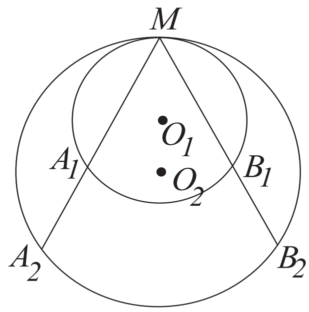

Soluţie. Omotetia de centru M şi raport 2 transformă punctele M, A_1, B_1 în punctele M, A_2, B_2. Atunci cercul circumscris al $\triangle MA_1B_1$ (care este $\mathcal{C}_1$) va fi transformat în cercul circumscris al $\triangle MA_2B_2$ (care este $\mathcal{C}_2$). Transformatul lui O_1 va fi O_2, deci punctele M, O_1, O_2 sunt coliniare şi $2MO_1 = MO_2$, adică sunt adevărate cerinţele problemei.

G294. *Pe laturile BC şi AC ale triunghiului ABC se consideră punctele M respectiv D şi fie $\{F\} = BD \cap AM$. Paralela prin F la BC taie AC în punctul E. Dacă $\frac{1}{DE} = \frac{1}{AD} + \frac{1}{CE} + \frac{1}{AC}$, arătaţi că M este mijlocul lui BC.*

Titu Zvonaru, Comăneşti

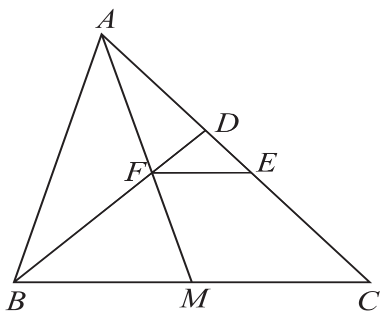

Soluţie. Fie $x = \frac{BM}{MC}$, $y = \frac{DC}{DA}$; atunci $BM = \frac{ax}{x+1}$, $DC = \frac{by}{y+1}$, $DA = \frac{b}{y+1}$. Cu teorema lui

Menelaus în $\triangle AMC$ şi transversala $B-F-D$, obţinem că $\dfrac{BM}{BC}\cdot\dfrac{DC}{DA}\cdot\dfrac{FA}{FM}=1\Rightarrow$ $\dfrac{FA}{FM}=\dfrac{x+1}{xy}\Rightarrow\dfrac{AE}{EC}=\dfrac{x+1}{xy}$. Atunci $EC=\dfrac{bxy}{xy+x+1}$, iar $DE=DC-EC=$ $\dfrac{by}{y+1}-\dfrac{bxy}{xy+x+1}=\dfrac{by}{(y+1)(xy+x+1)}$. Relaţia din enunţ devine succesiv

$$\begin{aligned}\frac{y}{xy+x+1}+\frac{1}{x(y+1)}+\frac{y}{(y+1)(xy+x+1)}&=1\\ \Leftrightarrow x^2y^2+2x^2y+x^2-xy^2-2xy-1&=0\\ \Leftrightarrow (x-1)(xy^2+2xy+x+1)&=0.\end{aligned}$$

Cea de-a doua paranteză fiind strict pozitivă, rezultă că $x=1$, deci M este mijlocul laturii BC.

G295. *Fie triunghiul ABC şi punctele $A_1\in BC$, $B_1\in AC$ şi $C_1\in AB$ astfel încât dreptele AA_1, BB_1 şi CC_1 să fie concurente. Punctele X, Y şi Z reprezintă intersecţiile dreptelor AP, BP şi CP cu segmentele (B_1C_1), (A_1C_1) respectiv (A_1B_1), unde P este un punct fixat în interiorul triunghiului ABC. Demonstraţi că dreptele A_1X, B_1Y şi C_1Z sunt concurente.*

Neculai Roman, Mirceşti, Iaşi

Soluţie. În *RecMat 1/2005*, Titu Zvonaru şi Bogdan Ioniţă demonstrează următoarea

Lemă. În $\triangle ABC$, AD este ceviană, iar o secantă taie dreptele AB, AD şi AC în M, P respectiv N. Atunci $\dfrac{AM}{AB}\cdot\dfrac{DB}{DC}\cdot\dfrac{AC}{AN}\cdot\dfrac{PN}{PM}=1$.

Notăm $\{X'\}=AP\cap BC$, $\{Y'\}=BP\cap AC$, $\{Z'\}=CP\cap AB$. Aplicând de trei ori lema, obţinem: $\dfrac{AC_1}{AB}\cdot\dfrac{X'B}{X'C}\cdot\dfrac{AC}{AB_1}\cdot\dfrac{XB_1}{XC_1}=1$, $\dfrac{BA_1}{BC}\cdot\dfrac{Y'C}{Y'A}\cdot\dfrac{BA}{BC_1}\cdot\dfrac{YC_1}{YA_1}=1$ respectiv $\dfrac{CB_1}{CA}\cdot\dfrac{Z'A}{Z'B}\cdot\dfrac{CB}{CA_1}\cdot\dfrac{ZA_1}{ZB_1}=1$. Înmulţind aceste trei egalităţi şi ţinând seama de faptul că $\dfrac{A_1B}{A_1C}\cdot\dfrac{B_1C}{B_1A}\cdot\dfrac{C_1A}{C_1B}=1$ şi $\dfrac{X'B}{X'C}\cdot\dfrac{Y'C}{Y'A}\cdot\dfrac{Z'A}{Z'B}=1$ (teorema lui Ceva), deducem că $\dfrac{XB_1}{XC_1}\cdot\dfrac{YC_1}{YA_1}\cdot\dfrac{ZA_1}{ZB_1}=1$, de unde concluzia problemei.

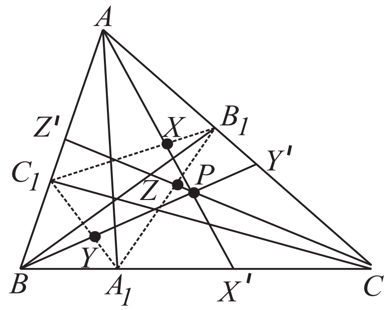

B. Nivel liceal

L286. *Fie ABC un triunghi în care unghiul $\widehat{A}$ este cel mai mare şi punctele $D_1, D_2\in(BC)$ astfel încât $\widehat{BAD_1}\equiv\widehat{ACB}$ şi $\widehat{CAD_2}\equiv\widehat{ABC}$. Dacă r este raza cercului înscris în $\triangle ABC$ şi ρ este raza cercului circumscris $\triangle AI_1I_2$ (unde I_1, I_2 sunt* *centrele cercurilor înscrise în triunghiurile ABD_2, respectiv ACD_1), demonstraţi că* $r = 2\rho \sin^2 \dfrac{A}{2}$.

Neculai Roman, Mirceşti, Iaşi

Soluţie. Unghiul $\widehat{A}$ fiind cel mai mare, punctele D_1 şi D_2 aparţin segmentului (BC). Ordinea lor pe segment se schimbă după cum $m(\widehat{A}) \geq 90°$ sau $m(\widehat{A}) < 90°$, dar soluţia este aceeaşi.

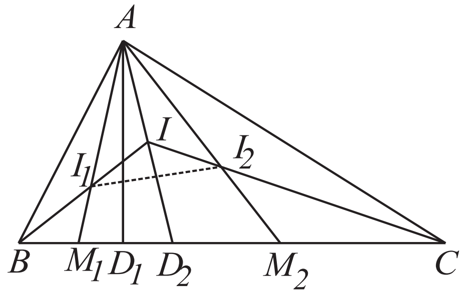

Fie $\{M_1\} = AI_1 \cap BC$, $\{M_2\} = AI_2 \cap BC$; atunci $m(\widehat{BM_2A}) = m(\widehat{C}) + \dfrac{1}{2} m(\widehat{CAD_1}) = m(\widehat{BAM_2})$, deci $\triangle BAM_2$ este isoscel şi bisectoarea BI_1 corespunzătoare bazei va fi şi înălţime: $BI_1 \perp AM_2$. Analog se arată că $CI_2 \perp AM_1$, prin urmare I este ortocentrul triunghiului AI_1I_2. Astfel, $AI = 2\rho \cos \dfrac{I_1AI_2}{2}$. Însă $m(\widehat{I_1AI_2}) = m(\widehat{BAC}) - \dfrac{1}{2} m(\widehat{BAD_2}) - \dfrac{1}{2} m(\widehat{CAD_1}) = A - \dfrac{A-B}{2} - \dfrac{A-C}{2} = \dfrac{B+C}{2}$ şi atunci $AI = 2\rho \sin \dfrac{A}{2}$. Pe de altă parte, $AI = \dfrac{r}{\sin \frac{A}{2}}$, deci $\dfrac{r}{\sin \frac{A}{2}} = 2\rho \sin \dfrac{A}{2} \Leftrightarrow r = 2\rho \sin^2 \dfrac{A}{2}$.

Notă. Soluţie corectă am primit din partea d-lui **Titu Zvonaru**, Comăneşti.

L287. *Fie A', B', C' mijloacele laturilor triunghiului ABC. Notăm cu S' punctul lui Spieker al triunguiului $A'B'C'$. Dreptele AS', BS', CS' intersectează laturile BC, CA, AB în punctele M, N respectiv P. Să se demonstreze că perpendicularele în punctele M, N, P pe laturile BC, CA, respectiv AB sunt concurente dacă şi numai dacă triunghiul ABC este isoscel.*

Nela Ciceu, Bacău şi Roxana Mihaela Stanciu, Buzău

Soluţie. Fie a, b, c laturile triunghiului. Folosind formula (*) din *RecMat 2/2011*, pag. 109, obţinem $BM/MC = (a+b+2c)/(a+2b+c)$ şi atunci

$$\frac{BM}{MC} = \frac{a+b+2c}{a+2b+c} \Rightarrow BM = \frac{a(a+b+2c)}{2a+3b+3c}, MC = \frac{a(a+2b+c)}{2a+3b+3c}.$$

Notăm $x = 3a + 3b + 3c$. Conform teoremei lui Carnot, perpendicularele din enunţ sunt concurente dacă şi numai dacă $BM^2 + CN^2 + AP^2 = MC^2 + NA^2 + PB^2$. Deoarece $BM^2 - MC^2 = \dfrac{a^2(b-c)}{x-a}$, relaţia de mai înainte este echivalentă succesiv cu

$$\begin{aligned} & a^2(b-c)(x^2 - bx - cx + bc) + b^2(c-a)(x^2 - ax - cx + ac)(x^2 - ax - cx + ac) \\ & \quad + c^2(a-b)(x^2 - ax - bx + ab) = 0 \\ & \quad \Leftrightarrow ab(a-b) - c(a^2 - b^2) + c^2(a-b) = 0 \Leftrightarrow (a-b)(b-c)(c-a) = 0, \end{aligned}$$

de unde rezultă concluzia dorită.

L288. *Dacă într-un triunghi neisoscel dreapta determinată de punctul lui Lemoine şi centrul cercului lui Euler este paralelă cu o latură a triunghiului, atunci triunghiul este dreptunghic.*

Titu Zvonaru, Comăneşti şi Neculai Stanciu, Buzău

Soluţie. Fie a, b, c laturile triunghiului, a fiind cea mai mare dintre ele. Notăm cu L punctul lui Lemoine şi cu O_9 centrul cercului lui Euler; AL intersectează latura BC în punctul M, iar AO_9 intersectează pe BC în punctul N.

Vom calcula raportul $\frac{BN}{NC}$ folosind formula (*) din *Rec.Mat. 2/2011*, p.109. Avem $k_1 = k_2 = k_3 = 1$, $p_1 = \frac{\sin 2C}{\sin 2B}$, $p_2 = \frac{\sin 2A}{\sin 2C}$, $p_3 = \frac{\sin 2B}{\sin 2A}$ şi obţinem

$$\frac{BN}{NC} = \frac{\sin 2A + \sin 2B}{\sin 2A + \sin 2C} = \frac{a\cos A + b\cos B}{a\cos A + c\cos C} = \frac{c^2(a^2+b^2) - (a^2-b^2)^2}{b^2(a^2+c^2) - (a^2-c^2)^2}.$$

Fie AM, CQ simedianele. Deoarece $\frac{AP}{PC} = \frac{c^2}{a^2}$ şi $\frac{AQ}{QB} = \frac{b^2}{a^2}$, din Van Aubel obţinem

$$\frac{AL}{LM} = \frac{b^2+c^2}{a^2}.$$

Fie acum AN, BS, CT cevienele corespunzătoare punctului O_9. Am calculat raportul $\frac{BN}{NC}$. Prin permutări circulare găsim rapoartele $\frac{CS}{SA}$ şi $\frac{AT}{TB}$ şi cu Van Aubel obţinem

$$\frac{AO_9}{O_9N} = \frac{AS}{SC} + \frac{AT}{TB} = \frac{3a^2b^2 + 3a^2c^2 + 2b^2c^2 - 2a^4 - b^4 - c^4}{a^2b^2 + a^2c^2 + 2b^2c^2 - b^4 - c^4}.$$

Deci, $LO_9 \| BC \Leftrightarrow \frac{AO_9}{O_9N} = \frac{AL}{LM}$ şi folosind relaţia lui Van Aubel, rezultă

$$\begin{aligned}\frac{AL}{LM} = \frac{AO_9}{O_9N} \Leftrightarrow \frac{b^2+c^2}{a^2} &= \frac{3a^2b^2 + 3a^2c^2 + 2b^2c^2 - 2a^4 - b^4 - c^4}{a^2b^2 + a^2c^2 + 2b^2c^2 - b^4 - c^4}\\ &\Leftrightarrow 2a^6 - b^6 - c^6 - 3a^4b^2 - 3a^4c^2 + 2a^2b^4 + 2a^2c^4 + b^4c^2 + b^2c^4 = 0\\ &\Leftrightarrow (a^2 - b^2 - c^2)[a^2(a^2-b^2) + a^2(a^2-c^2) + (b^2-c^2)^2] = 0.\end{aligned}$$

Din presupunerea că a este cea mai mare latură şi triunghiul este neisoscel, rămâne doar posibilitatea ca $a^2 = b^2 + c^2$, adică triunghiul dat este dreptunghic.

Notă. A rezolvat problema utilizând numerele complexe d-l **Ioan Viorel Codreanu**, Satulung (Maramureş).

L289. *Construim şirul de triunghiuri $A_nB_nC_n$, $n \in \mathbb{N}$, astfel: $\triangle A_0B_0C_0$ este arbitrar ales; vârfurile $\triangle A_{k+1}B_{k+1}C_{k+1}$ sunt punctele în care medianele $\triangle A_kB_kC_k$ intersectează cercul circumscris acestuia, oricare ar fi $k \in \mathbb{N}$. Dacă în şirul astfel definit există două triunghiuri congruente, arătaţi că $\triangle A_0B_0C_0$ este echilateral.*

Vasile Jiglău, Arad

Soluţie (**Titu Zvonaru**, Comăneşti)**.** Vom folosi următoarele notaţii pentru $\triangle A_kB_kC_k$: a_k, b_k, c_k laturile, M_k mijlocul laturii B_kC_k, G_k centrul de greutate şi m_{ak} lungimea medianei din A_k.

(i) Să presupunem că triunghiurile $A_{k+1}B_{k+1}C_{k+1}$ şi $A_kB_kC_k$ sunt congruente. Folosind asemănarea triunghiurilor $A_kB_kM_k$ şi $M_kA_{k+1}C_k$ apoi asemănarea triunghiurilor $A_kB_kG_k$ şi $A_{k+1}G_{k+1}B_{k+1}$, obţinem

$$\frac{A_kM_k}{M_kC_k}=\frac{B_kM_k}{M_kA_{k+1}}=\frac{a_k^2}{4m_{ak}}, G_kA_{k+1}=\frac{m_{ak}}{3}+\frac{a_k^2}{4m_{ak}}=\frac{a_k^2+b_k^2+c_k^2}{6am_{ak}},$$
$$\frac{G_kA_{k+1}}{B_kG_k}=\frac{c_{k+1}}{c_k}\Rightarrow c_{k+1}=c_k\frac{a_k^2+b_k^2+c_k^2}{4m_{ak}m_{bk}}.$$

Utilizând formula pentru lungimea medianei, după ceva calcule, rezultă că

$$c_{k+1}=c_k\Leftrightarrow a_k^4+b_k^4=a_k^2b_k^2+c_k^4. \tag{1}$$

Scriind încă două relaţii similare relaţiei (1), după adunarem obţinem:

$$a_k^4+b_k^4+c_k^4=a_k^2b_k^2+b_k^2c_k^2+c_k^2a_k^2,$$

de unde deducem imediat că $a_k=b_k=c_k$.

(ii) Vom demonstra că, dacă $\triangle A_{k+1}B_{k+1}C_{k+1}$ este echilateral, atunci $\triangle A_kB_kC_k$ este echilateral. Avem

$$c_{k+1}=b_{k+1}\Leftrightarrow c_k\frac{a_k^2+b_k^2+c_k^2}{4m_{ak}m_{bk}}=b_k\frac{a_k^2+b_k^2+c_k^2}{4m_{ak}m_{ck}}\Leftrightarrow c_km_{ck}=b_km_{bk}$$
$$\Leftrightarrow (b_k^2-c_k^2)(b_k^2+c_k^2-2a_k^2)=0.$$

Scriind şi celelalte două relaţii similare, prin rezolvarea sistemului format obţinem $a_k=b_k=c_k$.

Concluzia problemei rezultă imediat: din congruenţa triunghiurilor $A_{k+1}B_{k+1}C_{k+1}$ şi $A_kB_kC_k$ rezultă că triunghiul $A_kB_kC_k$ este echilateral şi apoi, din aproape în aproape, că triunghiul $A_0B_0C_0$ este echilateral.

L290. *Fie $ABCD$ un patrulater ortogonal care este atât inscriptibil, cât şi circumscriptibil; fie r,R raza cercului înscris, respectiv raza cercului circumscris. Dacă $a=AB$, $b=BC$, $c=CD$, $d=DA$, $c=AC$ şi $f=BD$, demonstraţi că*

$$\frac{3R^2}{r^2}\geq\frac{a}{b}+\frac{b}{c}+\frac{c}{d}+\frac{d}{a}+\frac{e}{f}+\frac{f}{e}.$$

Marius Olteanu, Râmnicu Vâlcea

Soluţie (Titu Zvonaru, Comăneşti**).** Deoarece $ABCD$ este ortogonal, circumscriptibil şi inscriptibil, avem

$$a^2+c^2=b^2+d^2, \tag{1}$$
$$a+c=b+d, \tag{2}$$
$$ac+bd=ef. \tag{3}$$

Din (1) şi (2) rezultă uşor că $\{a,c\}=\{b,d\}$; să facem o alegere, $a=d$, $b=c$. Din (3) deducem acum că $2ab=ef$. Deoarece $ABCD$ este un deltoid (două triunghiuri isoscele cu baza comună), AC este mediatoarea diagonalei BD. Scriind aria triunghiului ABC în două moduri, obţinem $ab\sin B = ef/2$, şi cum $2ab = ef$, avem $\sin B = 1$, adică unghiul ABC este drept. Din triunghiul dreptunghic ABC obţinem $e^2 = a^2 + b^2$ şi $R^2 = e^2/4 = (a^2 + b^2)/4$. Deducem imediat şi $r = ab/(a + b)$.

Inegalitatea de demonstrat se scrie folosind doar variabilele a şi b ($c = b$, $d = a$, $r = ab/(a + b)$, $R^2 = (a^2 + b^2)/4$, $e^2 = a^2 + b^2$, $f = 2ab/e$):

$$\frac{3(a^2+b^2)(a+b)^2}{4a^2b^2} \geq \frac{a}{b} + 1 + \frac{b}{a} + 1 + \frac{a^2+b^2}{2ab} + \frac{2ab}{a^2+b^2}.$$

Deoarece $2ab \leq a^2 + b^2$, este suficient să demonstrăm că

$$\frac{3(a^2+b^2)(a+b)^2}{4a^2b^2} \geq \frac{a}{b} + \frac{b}{a} + \frac{a^2+b^2}{2ab} + 3$$
$$\Leftrightarrow 3a^4 + 6a^3b + 3a^2b^2 + 3a^2b^2 + 6ab^3 + 3b^4 \geq 4a^3b + 4ab^3 + 2a^3b + 2ab^3 + 12a^2b^2$$
$$\Leftrightarrow 3a^4 - 6a^2b^2 + 3b^4 \geq 0 \Leftrightarrow 3(a^2 - b^2)^2 \geq 0.$$

Avem egalitate dacă şi numai dacă $ABCD$ este pătrat.

Notă. Am mai primit soluţie corectă din partea d-lui **Vasile Jiglău**, Arad.

L291. *Notăm cu a numărul fracţiilor zecimale finite care se scriu, în formă ordinară, ca fracţii de tipul* $\frac{1}{x}$, *unde x este număr natural de n cifre (în baza 10). Demonstraţi că* $4n + 1 \leq a \leq 6n + 1$.

Cosmin Manea şi Dragoş Petrică, Piteşti

Soluţie. Numărul a este egal cu numărul perechilor (α, β) de numere naturale cu proprietatea că $10^{n-1} \leq 2^\alpha \cdot 5^\beta < 10^n$. Dacă $\alpha = \beta$, atunci $\alpha = \beta = n - 1$. Numărăm separat perechile în care $\alpha > \beta$ şi cele în care $\alpha < \beta$.

Dacă $\alpha > \beta$, atunci $\alpha = \beta + p$, cu $p \in \mathbb{N}^*$ şi $10^{n-1} \leq 10^\beta \cdot 2^p < 10^n$. Rezultă că $n - \beta - 1 \leq p \lg 2 < n - \beta$, deci $\alpha - \beta = p \in \left[\frac{n-\beta-1}{\lg 2}, \frac{n-\beta}{\lg 2}\right)$. Numărul β parcurge valorile $0, 1, 2, \ldots, n - 1$, iar α se află în intervalul $\left[\beta + \frac{n-\beta-1}{\lg 2}, \beta + \frac{n-\beta}{\lg 2}\right)$, cu lungimea $\frac{1}{\lg 2} \in (3, 4)$. În concluzie, avem cel puţin $3n$ şi cel mult $4n$ perechi (α, β) cu $\alpha < \beta$.

Un raţionament similar arată că există cel puţin n şi cel mult $2n$ perechi (α, β) cu $\alpha < \beta$. În concluzie, avem cel puţin $4n + 1$ şi cel mult $6n + 1$ perechi (α, β) cu proprietatea dorită, de unde cerinţa problemei.

L292. *Fie* $(F_n)_{n\geq 0}$ *şitul lui Fibonacci şi* $(L_n)_{n\geq 0}$ *şirul lui Lucas, definite prin* $F_0 = 0$, $F_1 = 1$, $F_{n+1} = F_n + F_{n-1}$, $\forall n \in \mathbb{N}^*$, *respectiv* $L_0 = 2, L_1 = 1, L_{n+1} = L_n + L_{n-1}$, $\forall n \in \mathbb{N}^*$. *Dacă* $p, j \in \mathbb{N}^*$ *sunt oarecare, demonstraţi:*

a) $\sum_{k=0}^n \frac{C_n^k}{F_{k+j}^p} \geq \frac{2^{(p+1)n}}{F_{2n+j}^p}$; *b)* $\sum_{k=0}^n \frac{C_n^k}{L_{k+j}^p} \geq \frac{2^{(p+1)n}}{L_{2n+j}^p}$;

Nicuşor Zlota, Focşani

Soluţie. a) Folosind formulele lui Binet, avem:

$$F_{2n+j} = \frac{\alpha^{2n+j} - \beta^{2n+j}}{\alpha - \beta} = \frac{(1+\alpha)^n\alpha^j - (1+\beta)^n\beta^j}{\alpha - \beta} =$$
$$= \frac{1}{\alpha - \beta}\left(\sum_{k=0}^{n} C_n^k \alpha^{k+j} - \sum_{k=0}^{n} C_n^k \beta^{k+j}\right) = \sum_{k=0}^{n} C_n^k \frac{\alpha^{k+j} - \beta^{k+j}}{\alpha - \beta} = \sum_{k=0}^{n} C_n^k F_{k+j},$$

unde $\alpha = \frac{1+\sqrt{5}}{2}$, $\beta = \frac{1-\sqrt{5}}{2}$, cu $\alpha^2 = 1 + \alpha$ şi $\beta^2 = 1 + \beta$. Aplicând inegalitatea lui Radon, obţinem:

$$\sum_{k=0}^{n} \frac{C_n^k}{F_{k+j}^p} = \sum_{k=0}^{n} \frac{(C_n^k)^p \cdot C_n^k}{(C_n^k \cdot F_{k+j})^p} \geq \frac{(\sum_{k=0}^{n} C_n^k)^{p+1}}{(\sum_{k=0}^{n} C_n^k \cdot F_{k+j})^p} = \frac{2^{(p+1)n}}{F_{2n+j}^p}.$$

b) Se procedează analog.

Notă. A rezolvat problema d-l **Titu Zvonaru**, Comăneşti.

L293. *Fie* $a_1, \ldots, a_n \in (0,1]$. *Să se arate că are loc inegalitatea:*

$$\sum_{k=1}^{n} \frac{(1-a_k)^2}{a_k} \leq \frac{(1 - \prod_{k=1}^{n} a_k)^2}{\prod_{k=1}^{n} a_k}.$$

Marian Tetiva, Bârlad

Soluţie. Cazul $n = 2$ se reduce prin calcul direct la inegalitatea evidentă $(1 + a_1a_2)(1-a_1)(1-a_2) \geq 0$. Apoi se demonstrează prin inducţie.

Notă (Marian Tetiva). Inegalitatea asemănătoare

$$\sum_{k=1}^{n} \frac{a - a_k^2}{a_k} \leq \frac{1 - \prod_{k=1}^{n} a_k^2}{\prod_{k=1}^{n} a_k},$$

valabilă tot pentru $a_1, \ldots, a_n \in (0,1]$, se poate utiliza în rezolvarea problemei 11584 propusă de Raymond Mortini şi Jerome Noel în *The American Mathematical Monthly,* nr. 5/2011. De fapt, inegalitatea este echivalentă cu cea propusă acolo (care reprezintă cazul sumelor infinite, doar în aparenţă mai general).

Notă. A rezolvat problema d-l **Titu Zvonaru**, Comăneşti, care observă că inegalitatea rămâne adevărată şi dacă $a_1, a_2, \ldots, a_n \in (1, \infty)$. Am mai primit soluţii corecte de la **Andrei Raul Spătaru**, elev, Craiova şi **Ioan Viorel Codreanu**, Satulung.

L294. *Să se arate că, pentru orice numere pozitive* a, b, c, *are loc inegalitatea:*

$$a^3 + b^3 + c^3 - \sqrt{(a^2b + b^2c + c^2a)(ab^2 + bc^2 + ca^2)} \geq$$
$$\geq \frac{1}{2}|(a-b)(b-c)(c-a)|.$$

Marian Tetiva, Bârlad

Soluţie (**Titu Zvonaru**, Comăneşti şi **Nicuşor Zlota**, Focşani). Notăm $p = a^2b+b^2c+c^2a$ şi $q = ab^2+bc^2+ca^2$. Din inegalitatea mediilor, $p \geq 3abc$ şi $q \geq 3abc$. Din inegalitatea lui Schur, $a^3+b^3+c^3+3abc \geq p+q$. Deoarece $|(a-b)(b-a)(c-a)| = |p-q|$, este suficient să demonstrăm inegalitatea

$$2(p+q-3abc) - 2\sqrt{pq} \geq |p-q|.$$

Însă această inegalitate revine la

$$(\sqrt{p}-\sqrt{q})^2 + (2\min\{p,q\} - 6abc) \geq 0,$$

care este adevărată şi, astfel, soluţia este completă.

Notă. Au rezolvat problema **Denisa Drăghia**, elevă, Craiova, **Georgiana-Sînziana Păucă**, elevă, Truşeşti (Botoşani) şi d-l **Ioan Viorel Codreanu**, Satulung (Maramureş).

L295. *Determinaţi valoarea minimă a numărului real pozitiv k, încât pentru orice numere reale pozitive a, b, c să aibă loc inegalitatea*

$$\sum \frac{a^2+b^2}{a^2+ab+b^2} + k\frac{ab+bc+ca}{a^2+b^2+c^2} \leq k+2.$$

Florin Stănescu, Găeşti

Soluţie (**Titu Zvonaru**, Comăneşti). Pentru $a = b = 1$, $c = 0$ obţinem

$$\frac{2}{3} + 1 + 1 + k\frac{1}{2} \leq k+2 \Rightarrow k \geq \frac{4}{3}.$$

Vom demonstra, folosind metoda SOS, inegalitatea:

$$\begin{aligned}
&\sum \frac{a^2+b^2}{a^2+ab+b^2} + \frac{4}{3}\cdot\frac{ab+bc+ca}{a^2+b^2+c^2} \leq \frac{4}{3}+2\\
&\sum \left(\frac{a^2+b^2}{a^2+ab+b^2} - \frac{2}{3}\right) \leq \frac{4}{3}\cdot\frac{a^2+b^2+c^2-ab-bc-ca}{a^2+b^2+c^2}\\
&\sum \frac{(a-b)^2}{a^2+ab+b^2} \leq 2\sum\frac{(a-b)^2}{a^2+b^2+c^2} \Leftrightarrow \sum\frac{(a-b)^2(a+b-c)}{a^2+ab+b^2} \geq 0\\
&(b-c)^2S_a + (c-a)^2S_b + (a-b)^2S_c \geq 0,
\end{aligned}$$

unde

$$S_a = \frac{b+c-a}{b^2+bc+c^2},\ \ S_b = \frac{c+a-b}{c^2+ca+a^2},\ \ S_c = \frac{a+b-c}{a^2+ab+b^2}.$$

Putem presupune că $a \geq b \geq c$; avem $S_b \geq 0, S_c \geq 0$. Rămâne de demonstrat că

$$\begin{aligned}
a^2S_b + b^2S_a \geq 0 &\Leftrightarrow \frac{a^2(c+a-b)}{c^2+ca+a^2} + \frac{b^2(b+c-a)}{b^2+bc+c^2} \geq 0\\
&\Leftrightarrow a^2c^3 + a^3bc + a^3c^2 + b^3c^2 + b^3c^2 + ab^3c + b^2c^3 \geq 0,
\end{aligned}$$

adevărat.

Notă. A rezolvat problema d-l **Nicuşor Zlota**, Focşani.